

לולב הגזול פרק שלישי סוכה

לו

עין משפט
נר מצוה

בטלה : כשר : במקפתה פסול דמומרו הוא : פני עולא בר תינא .
איקב ולא חסר קאי דמכשר תנא דמתני' והתא הוא תנא למימר
דלמ' פסול הוא מלידו ללידו פסול בנקב כל שהוא אפילו על מחס
ונקב פסול משלש בכאיסר אס רחב כאיסר פסול ואע"פ שלא חסר
כלום כגון שחבצו יד עבה ומתני' תורה אור

* הלכות סוכות
פרק שלישי
בבבבב

היא בכולה היא במקפתה ונכנסת לניקב : חני
עולא בר (ה) תינא וניקב נקב מפולש במשהו

ושאינו מפולש בכאיסר בעי רבא נולדו
באתרוג סימני מרפה מהו מאי קמיבעיא ליה :
אי נקלף תנינא אי נסדק תנינא אי ניקב תנינא
כי קא מיבעיא ליה כדעולא אמר רבי יוחנן :
* ר' ירמיה שנישפכה בקיתון בשרת ואמר רבא
יהויה דקיימא סימפוגהא הא לא קיימי
סימפוגהא מרפה הכא מאי דלמא התם הוא
דלא שלימ' בה אוירא הדר בריא אבל הכא
דשלימ' בה אוירא סרוחי מסרחת אן דלמא

בפתח מחאיסר וקשיתו מפולש :
סימני מרפה . שהבחה נטרפה בה
ולקמיה מפרש ליה : נקלף . סימני
טרפה הוא דהייט טרפה הוא : נסדק .
דהייט גברת שנסדק טלה שלא
נשתייר בה חוליא למעלה וחוליא
למטה : ניקב . כגון ניקב קרום של
מוח : ריאה שנשפכה בקיימון . הנשר
בשחור הקרום נימוח ונעשה כמים :
הא לא קיימי סימפוגהא : טרפה .
אלמא מסימני טרפה הוא : ככל
מחי . אס נימוח וקיימי סימפוגהא
דהייט מדי . הרע שגורענין
בחוכם : פרוי מרפת . נרקהב :
פחות פחות . מפרש לקמן : כבש .
בחומץ או בחרדל : עקב . מושל
ביותר בלור כרותחין : (כדור) העשוי
כמין כדור עגול כדור פלטי"א :
הפוס . שיש דבוקין יחד : הנוסל .
קטן גפול הלכן : גידול דפוס .
שעשה לו דפוס כשאר קטן ונטע
בחוץ במזכור וגדל כמות הדפוס
דפוס פורמ"א בלע"ז כל דבר העשוי
לעשות למחרת דברים אחרים על גביו
כמו מנעול או בכותל ענין שהיו
עושין קדרות ללחם הפנים שיכניסו
העיסה לתוך הקדרה והלחם נעשה
בזרחה כגון אלו קרי דפוס : פנין
בריה אפרס . אשית דומה לאתרוג
כלל : מאי לאו תפוח מבחון
שנמחה וערק מבחון : כרות מבפנים
וקליפתו קיימת במין ריאה שנשפכה
בקיתון : לא תפח אע"פ דלא סרח
סרח אע"פ דלא תפח . תפח אינפליה

חנין מו :

[על כדור]

[בכמה]

[על התנן]

התורה
הבית

(ה) נב' מי
שולל כל מינה
ניקב כולו וכן
נב' :

לא שניא ת"ש אתרוג תפוח סרוח כבוש
שלוך כבוש לכן ומגמר פסול . אתרוג כדור
פסול ויש אומרים אף התיום אתרוג הבוסר :
ר"ע פוסל והכמים מבשרין . גרלו ברפוס
ועשאו כמין בריה אחרת פסול קתני מיתה
תפוח סרוח מאי לאו תפוח מבחין ומותר
מבפנים לא אידי ואידי מבחין ולא קשיא
הא דתפח אע"פ דלא סרח הא דסרח אע"פ
דלא תפח אמר מר אתרוג כבוש פסול והתניא
כבוש בשר דומה לכבוש פסול אמר אביי כי
תנן נמי מתני' דומה לכבוש תנן רבא אמר לא
קשיא * הא לן והא להו . אתרוג הבוסר ר"ע
פוסל והכמים מבשרין אמר רב ר' עקיבא
ור"ש אמרו דבר אחד : ר"ע הא דאמר ר"ש
מאי היא (* תנינא) * ר' שמואל * את האתרוגים
בקימון א"ל אביי דלמא לא היא עד כאן לא
קאמר ר"ע הכא דבעינן הרוליכא אבל התם
כרבנן סבירא ליה אי נמי עד כאן לא קאמר
ר"ש התם אלא דכתיב עושר תעשר את
כל תבואת ורעך כדרך שבני אדם מוציאין
לזרעה אבל הכא כרבנן סבירא ליה
והו

לגומא שבאתרוג כשר פטמחו שנתלש העוקץ מתוך האתרוג וחסרו
לפיכך פסול והייט דתני ר' יוחנן בן אלעזר נטלה בוכנתו מה שנתכס
בחוץ האתרוג כוכנתא הכנסה וזכה באיסורא והקשה בקונטרס על
זה שלא מליט בכל מקום פטמח עוקץ ור"ת מפרש שמליט עוקץ
ופטמח במקום אחד כדפ"ק פ"ו יולא
דופן (מה דף מי ומס) בני סימני
בוגרת דתנן בן עזאי אומר משתחיר
פטמחו רבי יוסי אומר כדי שיהא
נטון ידו על העוקץ והוא שוקע
וזהו לחזור לעוקץ הוא חודו של
דד שהחוטק מכניס לתוך פיו ופטמח
הוא הבשר שמתח העוקץ משתחיר
סביב וקלת היה נראה ממומכר כאן
גבי אתרוג פטמחו ועוקץ וחוטמו
וכן נמי התם גבי דלא אשח משמע
שגלגה במקום אחד לגד ראשו של
אתרוג דעוקץ פעמים שזולא מחודו
שבראשו כמין עוקץ בולט וקשה כעין
ולכך קרי ליה עוקץ ונטלה פטמחו
דהייט בוכנתו הייט שנתלש אורו
עוקץ ממקום חיבורו ועשאר כמין
גומא כדלמא האתרוג וכפרק יולא
דופן (ג"ה סע) פירש בקונטרס חוטמו
ספק וכאן פירש בחוטמו אפילו
במשהו הנראה בעיניו גובה שמשע
ויועד לגד ראשו ובירושלמי אמר נטלה
פטמחו תמן אמרי שנתכסו משמע
שהוא לגד ראשו כמין פרת כמין
שכדע"ך * פירש בשם ר"ח נטלה
פטמחו נראין הדברים שהוא דד
של חוטם כמין פטמח של דד כדנתן
(שקל"ז פ"ג מ"ג) פטמח של רימון
אבל [הא] דלמר רבי יוחנן נטלה
בוכנתו הוא קלה העין הגמון באתרוג
כאורו דשחיתת חולין (דף מ"ג) הא
* (בוכנה) דאנמא דשק מוכחיה
טריפה מתוך פירושו משמע דפטמחו
ועוכנתו תרי מיני נינהו זה בעוקץ
וזה בראשו ולא בא ר"י אליעזר בר
יחנן לפרש אלא להוסיף על המשנה
ובשם רבינו גרשום מפור הגולה פירש
בעיקר כפרות רבינו יוחנן כד יראה
הלוי : היא בטלה הא במקפתה .

רבינו הנאל

שנקף עורו במקפת
כמו פני חפרה . אויסין
כשרה . גרסי' נמי
באלו מפרות . והלוח
ר' מאיר מבשר הדבאים
פוסלין שנקף עורו
כאוינו סוסקא . חני
מילי כולה אבל שתייר
מקפת מציל בגללה .
שנקב מפולש במשהו
ושאינו מפולש בכאיסר
בעי רבא נולדו בו
אתרוג סימני מרפה
בגן שנשפך בקיתון .
[מרו] וארינן ת"ש
אתרוג תפוח סרוח פסול .
מאי לא תפח מבחון
וסרוח מבפנים וקני
פסול . והדיוט לא אידי
ואידי מבחון ולא קשיא
הא דאיתתה ואח"כ
סרוח . והא דסרוח
ואח"כ איתתה ולא
איפשטא . נ"ס ה
פ"ס ה . נראין
הדברים שהיא דר של
חוסם . כפימא של דר
כרתניא פיסטא של
רסון . אבל הא דחני
ר' יוחנן נישלה בוכנתו
הוא קתן העין והתנן
באתרוג כגון בוכנא .
גרסי' בשחיתת חולין
הא בוכנא דשק
סוכותה מרפה . ותם
הכדור בוכנא כדגרסינן
(במילין ג"ה) בוכנא
ואיתתה ובאתרוג העין
שהיא חלי בו באינן
הוא כמין בוכנא .
ובעיקר האתרוג חקיק
כמו איתתה והעין נתון
בה וק"ל שאם נשקרה .
בוכנא מן האיתתה
חיישין שמא ניפל
מטוה של אתרוג עתה
חסר האתרוג ופסול .
אבל אם הבוכנא באתרוג
קיימת בתוך האיתתה
ונתקן העין למעלה
היטהכרש שהיה העיקר
קיים והוה ניפל שוקע
כשר . אתרוג כשר
פסול . אוקפה אביי
דומת לאיד כרשי פסול
אבל אתרוג טיט כשר
ורבא אוקפה בא"י
שנו שאתרוג כרשי פסול .
אתרוג תבוט כרתיב
אבות אכלו בוטר . ר"ע
פוסל והכמים מבשרין .
הלכתא כהכמים . ד'
שמעון דשפר את
האתרוגין בקימון ר'
הבעשר כשיטת ר'

פ"י בקונטרס במקפתה פסול דמיחו כמגמר ורבינו מנאל פ"י איפכא
בטלה פסול דלטרופות מרמי לה בשמעתיין וזבי טריפות אשחין
בפרק אלו טרפות (חנין דף נ"ה) הגלגדה טריפה ולא נשמתיי בה
כאלע כשרה הדדרא בריא וכן מוכח מדפריך אי נקלף תנינא כלומר
אס כיוון טריפה דקא אמרינן הייט נקלף דסימן טריפה הוא הגלגדה
תנינא פסול שהוא פסול באתרוג משמע בהדיח דענין טרפה
מיפסיל : אי נסדק תנינא . שהוא כעין טרפות בגרבת שנסדקה
טלה שלא נשמתיי בה חוליא למעלה וחוליא למטה תנינא פסול
כסדק פסול וזבי האי גומא שנסדק על פני טלה אי ניקב שם
הוא סימן טריפה כמו ניקב קרום של מוח והשתא הא דפריך עלה
תנינא לא הוי כעין אחרני אלא כלומר תנינא שהוא כשר גבי אתרוג
כדקתני מתני' ניקב ולא חסר כשר ומכל מקום אע"פ דלענין טרפות
אסור התם הוא משום דקרום לחודה קאי אבל הכא כוליה אתרוג
חיבור הוא דומי לניקב הלכך ולא לבית חללו ויתכן דגבי אתרוג נמי
אס ניקב עד חדרי הרע שהגרענין לתוכן פסול אע"פ שלא חסר
לעיל דבעי נקב מפולש הייט שלא כנגד ארון חדרים ואס ניקב עד
שם בכלל מפולש הוא לרשות חדרים במקום שפוטת דריאה קיימי
כדמוכח שמתעין דבעי ליה למיפסל גשפכה בקיתון משום דלא קיימי
סימפוגהא וזו הוה מפרשי דמתעיתין דקתני ניקב וחסר כל שהוא
פסול תרי מיני נינהו הוה ניחא טפי דהוי תנינא דומיא דאחרני
כדור פסול . כלומר עשוי כמין כדור של עור שמתחוקת הצנות בו כדדרשין (בפסיקתא רבתי) דברי חכמים כדכדור
של צנות שזרקות זו לזו כך דברי תורה מרקין מפה אל פה פטו"א בלע"ז כי היא הדבור והאיוסם דרוף ארבע מיתות
(במסדרין דף ס"ה ומס) וזית דגס כדור בל"ת והייט עשוי כמין דוד ונגול בקדרה : [וע"פ חס' במסדרין טו ד"ס כדור וחוס' חנין סד ד"ס
סודית] : אתרוג הבוסר . פ"י בקונטרס קטן פסול הלכן ולא יתכן כדפרישית בר"ש פירקין (דף לא) אהיהא דשיעור אתרוג דמייחין התם :
* נגמי' איתא טוקא דאנמא ופירש רש"י ז"ל בוכנא וכן הוא בעיקר

אתרוג כדור פסול . כלומר עשוי כמין כדור של עור שמתחוקת הצנות בו כדדרשין (בפסיקתא רבתי) דברי חכמים כדכדור
של צנות שזרקות זו לזו כך דברי תורה מרקין מפה אל פה פטו"א בלע"ז כי היא הדבור והאיוסם דרוף ארבע מיתות
(במסדרין דף ס"ה ומס) וזית דגס כדור בל"ת והייט עשוי כמין דוד ונגול בקדרה : [וע"פ חס' במסדרין טו ד"ס כדור וחוס' חנין סד ד"ס
סודית] : אתרוג הבוסר . פ"י בקונטרס קטן פסול הלכן ולא יתכן כדפרישית בר"ש פירקין (דף לא) אהיהא דשיעור אתרוג דמייחין התם :
* נגמי' איתא טוקא דאנמא ופירש רש"י ז"ל בוכנא וכן הוא בעיקר

סו (ה) פ"ח מלכות
ולגל בלכה ח' ספס
פסין מד תוס' פ"ח
סימן קמ"ח טע"ד :

סו (ה) פ"ח מלכות
ולגל בלכה ח' ספס
פסין מד תוס' פ"ח
סימן קמ"ח טע"ד :

סו (ה) פ"ח מלכות
ולגל בלכה ח' ספס
פסין מד תוס' פ"ח
סימן קמ"ח טע"ד :

סו (ה) פ"ח מלכות
ולגל בלכה ח' ספס
פסין מד תוס' פ"ח
סימן קמ"ח טע"ד :

סו (ה) פ"ח מלכות
ולגל בלכה ח' ספס
פסין מד תוס' פ"ח
סימן קמ"ח טע"ד :

סו (ה) פ"ח מלכות
ולגל בלכה ח' ספס
פסין מד תוס' פ"ח
סימן קמ"ח טע"ד :